

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2026-09-02 kl 13:00
Plats	Sessionssalen, stadshuset
Utses att justera	Helena Nanne
Protokollet omfattar	§321

Underskrifter	Sekreterare	 Pamela Lindqvist	
	Ordförande	 Katrín Stjernfeldt Jammeh	
	Justerande	 Helena Nanne	

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)
Stefana Hoti (MP) (Vice ordförande)
Helena Nanne (M) (Andre vice ordförande)
Andréas Schönström (S)
Sofia Hedén (S)
Mubarik Abdirahman (S)
Håkan Fäldt (M)
Anton Sauer (C)
Magnus Olsson (SD)
Anders Olin (SD)
Anfal Mahdi (V)
Anders Skans (V)
Roko Kursar (L)

Ej tjänstgörande ersättare

Amani Loubani (S)
Anders Rubin (S)
Anders Nilsson (S)
John Eklöf (M)
Tony Rahm (M)
Rickard Åhman Persson (SD)
Anders Pripp (SD)
Tobias Petersson (V)
Sadiye Altundal (V)
Janne Grönholm (MP)

Övriga närvarande

Alma Tabak (enhetschef)
Ana-Maria Deliv (avdelningschef)
Andreas Norbrant (stadsdirektör)
Anna Westerling (ekonomidirektör)
Carina Nilsson (S) (kommunfullmäktiges ordförande (S))
Emma Sandberg (enhetschef)
Henrik Loveby (avdelningschef)
Johanna Juhlin (HR-direktör)
Jonas Rosenkvist (avdelningschef)
Micael Nord (näringslivsdirektör)
Petter Hallberg (sektionschef)
Tomas Barring (chefsjurist)
Pamela Lindqvist (nämndsekreterare)

§ 321 Finansieringsmodell för Malmö stads upphandlingsverksamhet

STK-2026-459

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna att fullt ut tillämpa självkostnadsprissättning för stadens övergripande och strategiska inköps- och upphandlingsverksamhet. Stadskontoret har nu utrett frågan och lämnar förslag i bifogad rapport om ny finansieringslösning för stadskontorets upphandlingsenhet. Förslaget har skickats på remiss till nämnder och helägda bolag som i huvudsak ställer sig positiva till förslaget.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner rapporten ”*Utredning av finansieringslösningar för stadskontorets upphandlingsenhet*” med tillhörande bilaga.
2. Kommunfullmäktige antar förslaget om kommunbidragsväxling och avgifter för budget 2027, enligt redogjorda nivåer i ärendet.
3. Kommunfullmäktige beslutar att tidigare beslutad finansieringsmodell, fastställd i riktlinjerna för inköpsverksamheten, upphör att gälla den 1 januari 2027.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan

4. Kommunstyrelsen uppdrar åt upphandlingsenheten på stadskontoret att omförhandla avtal som har en avtalsklausul avseende avtalsadministrativ avgift från och med år 2027.
5. Kommunstyrelsen anmodar de nämnder som tillämpar internprissättning, att justera sina prislistor från och med år 2027 i den mån dessa påverkas av att avtalsadministrativa avgifter upphör.
6. Kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att utreda möjligheten att omhänderta alla upphandlingsuppdrag över direktupphandlingsgränsen samt frågan om resursförstärkning för upphandlingsenheten på stadskontoret. Utredningen ska även innefatta ett förslag till kommunbidragsväxling för ett eventuellt utökad uppdrag enligt utredningsuppdraget.

Beslutet skickas till

Revisorskollegiet
Valnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Servicenämnden
Tekniska nämnden
Fritidsnämnden
Miljönämnden
Överförmyndarnämnden
Kommunstyrelsen

Kulturnämnden
 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
 Grundskolenämnden
 Förskolenämnden
 Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
 Arbetsmarknads- och socialnämnden
 Funktionsstödsnämnden
 Boplats Syd AB
 Malmö Energi och Hållbarhet AB
 Malmö Leasing AB
 Malmö Stadsteater AB
 Minc i Sverige AB
 Malmö kommuns parkering AB
 Malmö Live Konserthus AB
 MKB Fastighets AB
 Stadskontoret, Intern ledning och samordning
 Stadskontorets handläggare

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 260824 §433 Finansieringsmodell för Malmö stads upphandlingsverksamhet
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260824 Finansieringsmodell för Malmö stads upphandlingsverksamhet
- Utredning av finansieringslösningar för stadskontorets upphandlingsenhet
- Bilaga 1 - Utredning av finansieringslösningar för stadskontorets upphandlingsenhet
- Valnämnden beslut 260617
- Remissvar valnämnden
- Servicenämnden beslut 260624 § 78
- Remissvar servicenämnden
- Grundskolenämnden beslut 260618 § 91
- Remissvar grundskolenämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 260618 § 152
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- Fritidsnämnden beslut 260616 § 112
- Remissvar fritidsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 260618 § 88
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Kulturnämnden beslut 260618 § 90
- Remissvar kulturnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 260617 § 196
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Tekniska nämnden beslut 260615 § 143 muntlig Reservation (M)
- Remissvar tekniska nämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 260615 § 66
- Remissvar funktionsstödsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 260623 § 70
- Remissvar hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Överförmyndarnämnden beslut 260615 § 75
- Remissvar överförmyndarnämnden

- Förskolennämnden beslut 260610 § 75
- Remissvar förskolennämnden
- Miljönämnden beslut 260611 § 134
- Remissvar miljönämnden
- Revisorskollegiet beslut 260526 § 69
- Remissvar MKB Fastighets AB
- Remissvar Boplats Syd AB
- Remissvar Parkering Malmö
- Beslut KSAU 260427 §280 Försäljning av upphandlingstjänster, nu fråga om remiss

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-08-19

Vår referens

Elena Nilsson

Controller

elena.nilsson@malmo.se

Finansieringsmodell för Malmö stads upphandlingsverksamhet STK-2026-459

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna att fullt ut tillämpa självkostnadsprissättning för stadens övergripande och strategiska inköps- och upphandlingsverksamhet. Stadskontoret har nu utrett frågan och lämnar förslag i bifogad rapport om ny finansieringslösning för stadskontorets upphandlingsenhet. Förslaget har skickats på remiss till nämnder och helägda bolag som i huvudsak ställer sig positiva till förslaget.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner rapporten ”*Utredning av finansieringslösningar för stadskontorets upphandlingsenhet*” med tillhörande bilaga.
2. Kommunfullmäktige antar förslaget om kommunbidragsväxling och avgifter för budget 2027, enligt redogjorda nivåer i ärendet.
3. Kommunfullmäktige beslutar att tidigare beslutad finansieringsmodell, fastställd i riktlinjerna för inköpsverksamheten, upphör att gälla den 1 januari 2027.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan

4. Kommunstyrelsen uppdrar åt upphandlingsenheten på stadskontoret att omförhandla avtal som har en avtalsklausul avseende avtalsadministrativ avgift från och med år 2027.
5. Kommunfullmäktige anmodar de nämnder som tillämpar internprissättning, att justera sina prislistor från och med år 2027 i den mån dessa påverkas av att avtalsadministrativa avgifter upphör.
6. Kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att utreda möjligheten att omhänderta alla upphandlingsuppdrag över direktupphandlingsgränsen samt

frågan om resursförstärkning för upphandlingsenheten på stadskontoret. Utredningen ska även innefatta ett förslag till kommunbidragsväxling för ett eventuellt utökat uppdrag enligt utredningsuppdraget.

Beslutsunderlag

- Utredning av finansieringslösningar för stadskontorets upphandlingsenhet
- Bilaga 1 - Utredning av finansieringslösningar för stadskontorets upphandlingsenhet
- Beslut KSAU 260427 §280 Försäljning av upphandlingstjänster, nu fråga om remiss
- Remissvar Parkering Malmö
- Remissvar Boplats Syd AB
- Revisorskollegiet beslut 260526 § 69
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260824 Finansieringsmodell för Malmö stads upphandlingsverksamhet
- Förskolenämnden beslut 260610 § 75
- Remissvar förskolenämnden
- Remissvar miljönämnden
- Miljönämnden beslut 260611 § 134
- Remissvar hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 260623 § 70
- Remissvar MKB Fastighets AB
- Funktionsstödsnämnden beslut 260615 § 66
- Remissvar funktionsstödsnämnden
- Överförmyndarnämnden beslut 260615 § 75
- Remissvar överförmyndarnämnden
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 260617 § 196
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 260618 § 88
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Remissvar kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 260618 § 90

- Tekniska nämnden beslut 260615 § 143 muntlig Reservation (M)
- Remissvar tekniska nämnden
- Remissvar servicenämnden
- Fritidsnämnden beslut 260616 § 112
- Remissvar fritidsnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 260618 § 152
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- Grundskolenämnden beslut 260618 § 91
- Remissvar grundskolenämnden
- Servicenämnden beslut 260624 § 78
- Remissvar valnämnden
- Valnämnden beslut 260617

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-04-27

Kommunstyrelsen 2026-05-06

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-08-24

Kommunstyrelsen 2026-09-02

Kommunfullmäktige 2026-09-24

Beslutet skickas till

Stadsrevisionen

Valnämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Servicenämnden

Tekniska nämnden

Fritidsnämnden

Miljönämnden

Överförmyndarnämnden

Kommunstyrelsen

Kulturnämnden

Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden

Grundskolenämnden

Förskolenämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Funktionsstödsnämnden

Boplats Syd AB

Malmö Energi och Hållbarhet AB

Malmö Leasing AB

Malmö Stadsteater AB
Minc i Sverige AB
Malmö kommuns parkering AB
Malmö Live Konserthus AB
MKB Fastighets AB
Stadskontorets handläggare

Ärendet

I samband med beslut om budget 2023 beslutade kommunfullmäktige att ge kommunstyrelsen i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, inventera vilka modeller för internt köp och sälj som tillämpas i Malmö stad samt utvärdera ändamålsenligheten av sådana styrmodeller för staden som helhet.

Budgetuppdragets rapportering, som behandlades av kommunfullmäktige i maj 2024 (KF 2024-05-23 § 97), fastställer att köp- och sälj som finansieringsmodell för kommuninterna tjänster i många fall kan vara ändamålsenlig, men att olika finansieringsmodeller passar olika väl för olika tjänster.

Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att föreslå gemensamma riktlinjer för intern prissättning. Ett förslag till sådana skickades ut på remiss till samtliga nämnder i juni 2025. Kommunfullmäktige beslutade därefter att de föreslagna riktlinjerna, vilka anger att självkostnad ska vara huvudprincipen för samtliga interna köp-säljrelationer mellan stadens nämnder, ska gälla från och med 1 januari 2025.

Kommunfullmäktige beslutade också att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna att fullt ut tillämpa självkostnadsprissättning för stadens interna upphandlingstjänster.

Bifogad rapport och bilaga är ett svar på kommunfullmäktiges uppdrag att utreda förutsättningarna att förändra finansieringsmodellen för stadens övergripande och strategiska inköps- och upphandlingsverksamhet.

Den 27 april 2026 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att, utan eget ställningstagande, skicka förslaget på remiss till nämnder och helägda bolag med sista svarsdag den 30 juni 2026. Förslaget är att den nya finansieringsmodellen träder i kraft från och med budgetåret 2027.

I rapporten föreslås en modell som innebär att ramavtal och den övergripande verksamhet som riktar sig till stadens nämnder, finansieras genom kommunbidrag. För nämnds- och bolagsspecifika upphandlingar föreslås separat debitering, för vissa frekventa upphandlingstyper föreslås fasta avgifter.

Den föreslagna förändringen kräver att upphandlingsenheten får i uppdrag att förhandla om alla avtal som har en avtalsklausul avseende avtalsadministrativ avgift så att klausulen tas bort och avtalade priser justeras i paritet med den kostnadssänkning förändringen innebär för berörda leverantörer, från och med år 2027.

Nämnder som tillämpar internprissättning föreslås få i uppdrag att justera sina prislistor mot bakgrund av att de avtalsadministrativa avgifterna upphör, i den mån de interna priserna påverkas av förändringen.

Kommunbidragsväxling

Förslag är att en kommunbidragsväxling görs från nämnderna till kommunstyrelsen, enligt nedanstående tabell:

Nämnd	Belopp 2027 (tkr)
Kommunfullmäktige	22
Stadsrevisionen	14
Valnämnden	18
Stadsbyggnadsnämnden	348
Servicenämnden	2 026
Hamnanläggningar	5
Tekniska nämnden	4 112
Fritidsnämnden	919
Miljönämnden	162
Överförmyndarnämnden	1
Finansiering	2
Kommunstyrelsen	1 126
Kulturnämnden	1 156
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	2 980
Grundskolenämnden	10 825
Förskolenämnden	4 498
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	6 212
Arbetsmarknads- och socialnämnden	2 232
Funktionsstödsnämnden	1 842
TOTALT	38 500

Kommunbidragsväxlingen bygger på en beräkning där flera metodval och antaganden gjorts. Data för beräkningsunderlaget är satt till nämndernas kostnadsutfall avseende ramavtalsleverantörer under perioden 2022–2024, där endast kommunövergripande

avtal har inkluderats. Övriga hänsyn har också gjorts, till exempel vid olika löptider för avtal, om det funnits flera avtal med samma leverantör samt justeringar vid intern vidarefakturerings. För en mer utförlig beskrivning av beräkningen, se bilaga 1.

Avgifter

För specifika upphandlingsuppdrag

Upphandlingar som avser en enskild nämnd eller ett enskilt bolag debiteras separat och ingår inte i kommunbidragsväxlingen. För de mest frekventa uppdragstyperna tillämpas fasta avgifter:

Typ	Pris, kr
Upphandling av varor eller tjänster	70 000
Upphandling av IT-system	100 000
Tvåstegsförfaranden (Vara, tjänst, IT)	200 000

Avgift för bolagens tillgång till ramavtal

Avgiften för de helägda bolagen baseras på en analys av den historiska användningen av ramavtal. Med utgångspunkt i denna historik görs även en bedömning av det framtida behovet och det förväntade nyttjandet av ramavtal. Avgiftsmodellen inkluderar därutöver fast avgift samt tillämpning av beloppsram.

Uppräkning

Avgifterna kommer att räknas upp årligen. Uppräkningen baseras på den indexuppräkning som fastställs för kommunstyrelsen årligen.

Malmö Energi och Hållbarhet AB

I remissförfarandet har Malmö Energi och Hållbarhet AB (MEHAB) inte omfattats, bolaget är relativt nystartat och därför saknas upphandlingshistorik som möjliggjorde deltagande i remissomgången. Från stadskontorets sida föreslås det att bolaget inkluderas i modellen. Bolaget föreslås få en årsavgift om 10 tkr utifrån stadskontorets bedömning av en rimlig nivå. Frågan har stämts av med bolaget och de har framfört önskemål om att ingå i upplägget.

Inkomna synpunkter från nämnder och bolag

Valnämnden, stadsrevisionen, Malmö Live Konserthus AB, Malmö Stadsteater AB och Minc i Sverige AB har avstått från att yttra sig i ärendet. Inkomna yttranden från övriga nämnder och bolag visar på ett brett stöd för den föreslagna finansieringsmodellen.

Merparten av nämnderna och bolagen är positiva till att finansieringen av den kommunövergripande upphandlingsverksamheten sker via kommunbidrag i stället för med avtalsadministrativa avgifter. Flera remissinstanser delar bedömningen att förändringen bör vara kostnadsneutral och ställer sig positiva till en kommunbidragsväxling under förutsättning att respektive nämnd / bolags kostnader minskar i motsvarande omfattning. Remissinstanserna lyfter särskilt fram följande:

- ökad transparens och tydlighet i finansieringen,
- bättre förutsägbarhet och långsiktighet i ekonomistyrningen, vilket underlättar styrning, planering och uppföljning,
- minskad administration för både stadens verksamheter och leverantörer,
- stärkt fokus på upphandlingsenhetens kärnuppdrag och kvalitativa upphandlingar.

Nedan ges en sammanfattning över nämnderna och bolagens övriga centrala synpunkter på förslaget och hur de hanteras.

Område	Nämnd/Bolag	Synpunkt	Bedömning och hantering i korthet
Beräkningsunderlaget	Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnd, Arbetsmarknads- och socialnämnd, Kulturnämnd	Det finns en osäkerhet kring om de föreslagna beloppen korrekt speglar nämndernas historiska och framtida kostnader, bland annat eftersom beräkningarna baseras på tidigare inköpsvolymen som kan ha påverkats av tillfälliga investeringar eller förändrade verksamheter. Exempel på detta är byggentreprenader som gjorts under perioden beräkningarna bygger på.	Byggentreprenader har aldrig ålagts en avtalsadministrativ avgift och genomförs dessutom aldrig av stadskontoret. Stadskontoret har dock debiterat för nedlagd tid i nämndsspecifika upphandlingar genom att avtala om en avtalsadministrativ avgift. Avgifter kopplade till nämndsspecifika ärenden har dock inte tagits med i beräkningsunderlaget. Det kommer inte vara möjligt att beräkna en kommunbidragsväxling som exakt motsvarar varje nämnds minskade kostnader framåt. Bedömningen är dock att skillnaden mellan kommunbidragsväxlingen och den faktiska kostnadsminskningen kommer att vara marginell.

Område	Nämnd/Bolag	Synpunkt	Bedömning och hantering i korthet
Implementering ny modell	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Grundskolenämnden, Servicenämnden, Kulturnämnden, Hälso- och omsorgsnämnd, Funktionsstödsnämnd	Behov av omförhandling av många avtal under en kort tidsperiod. Risken att prisreduktioner inte fullt ut realiserats. Behov av tydlig kommunikation och samordnat genomförande. Behov av att säkerställa att modellen är kostnadsneutral över tid. Behov av överlappning av ramavtal för att undvika felaktiga direktupphandlingar.	Avtalsansvariga på upphandlingsenheten kommer att tillse erforderliga prisreduktioner vid omförhandlingen av kommunövergripande ramavtal. Som en del i arbetet med internt köp/sälj har behovet av tydlig och transparent prissättning tydliggjorts. Därmed bör det också bli tydligt i dialogen mellan köpare och beställare hur prisreduktioner har realiserats. Det kommer av förklarliga skäl inte vara möjligt att säkerställa att modellen är kostnadsneutral över tid, när procentsatserna är borta finns ingen referenspunkt att göra kontrollen gentemot.
Avgifter för specifika uppdrag upplevs som höga	Miljönämnd, Kulturnämnd, Stadsbyggnadsnämnd	De föreslagna fasta avgifterna kan upplevas som höga, särskilt för mindre nämnder med begränsad egen upphandlingskompetens. Det finns en oro för att kostnaderna kan bli oproportionerliga i förhållande till upphandlingarnas omfattning och därmed minska möjligheten att använda centralt upphandlingsstöd.	Avgifterna för stöd vid nämndspecifika uppdrag grundar sig på beräknad tidsåtgång för berörda resurser, på samma sätt som stödet vid anlitande av externt upphandlingsstöd gör. Varje nämnd och bolag avgör om upphandlingar ska genomföras av egen personal, av extern upphandlingskonsult eller av upphandlingsenhetens personal.
Utveckling av föreslagen modell	Miljönämnd, Stadsbyggnadsnämnd	Förslag att modellen utvecklas så att även de nämndsspecifika uppdragen finansieras via kommunbidrag.	Stadskontoret ställer sig principiellt bakom förslaget att kommunbidragsfinansiera allt stöd som upphandlingsenheten har kompetens och verktyg för att ge. Svårigheten är att dimensionera korrekt så att alla uppdrag kan omhändertas inom rimlig tid och med rätt kompetens. Stadskontoret ställer sig bakom att låta utreda frågan.

Stadskontorets bedömning och hantering av remissinstansernas synpunkter

Beräkningsunderlaget

Beräkningsmetoden för växlingen bygger på genomförda inköp under perioden 2022 – 2024 och återspeglar nämndernas nyttjande av ramavtalen. Beräkningen visar att nämndernas nyttjande inte skiljer sig väsentligt år från år, varför underlaget bedöms vara relevant och spegla verkligheten. Det kommer inte vara möjligt att beräkna en kommunbidragsväxling som exakt motsvarar varje nämnds minskade kostnader framgent. Bedömningen är dock att skillnaden mellan kommunbidragsväxling och faktisk kostnadsminskning kommer att vara marginell. Stadskontoret vill poängtera att det endast är avrop på stadsövergripande ramavtal som legat till grund för beräkningen. Byggtreprenader har aldrig ålagts en avtalsadministrativ avgift och genomförs dessutom aldrig av stadskontoret. Avgifter kopplade till nämndsspecifika ärenden har inte tagits med i beräkningsunderlaget.

Avgifter för specifika uppdrag upplevs som höga

Avgifterna för nämndsspecifika upphandlingsuppdrag bygger på en jämförelse med de avgifter som stadens upphandlingskonsulter debiterar och en sammanvägning med den tidsåtgång som aktuella uppdrag generellt fordrar av upphandlingsenheten. Modellen med fasta ersättningar för olika typuppdrag förordas av stadskontoret för att undvika den extra administration det skulle innebära att berörd personal ska redovisa nedlagd tid i varje ärende. Att ha differentierade taxor som relaterar till olika nämnders omsättning är inte en modell som stadskontoret förordar, då den inte bygger på likställdhet kopplat till resursåtgång. Det är också viktigt i sammanhanget att förstå att det beräknade kontraktsvärdet på det som ska upphandlas och den tiden det tar att genomföra en upphandling saknar korrelation. Varje nämnd och bolag avgör om upphandlingar ska genomföras av egen personal, av extern upphandlingskonsult eller av upphandlingsenhetens personal.

Implementering ny modell

Stadskontoret upphandlar varor och tjänster utifrån de behov som nämnderna har. Behoven definieras både utifrån historiska inköpsvolymerna och det behov som nämnderna uttrycker framåt. Avropen kommer bli billigare för nämnderna eftersom det påslag som leverantörerna gör idag på samtliga priser för att kunna betala den administrativa avgiften kommer att utgå. Det kommer därmed vara än mer fördelaktigt att nyttja de ramavtal som finns. För staden som helhet är byte av modell ett nollsummespel.

Utveckling av föreslagen modell

Stadskontorets principiella bedömning är att kommunbidragsfinansiera allt stöd som upphandlingsenheten har kompetens och verktyg för att ge. Svårigheten är att dimensionera korrekt så att alla uppdrag kan omhändertas inom rimlig tid och med rätt kompetens. Risken finns att nämnder i vissa fall ändå måste anlita externt upphandlingsstöd och betala kostnaden för detta. Det skulle innebära en orättvis kostnadsfördelning mellan nämnder som kan få stöd från stadskontoret och de nämnder som eventuellt inte kan få stöd på grund av resursbrist. Alternativet är att stadskontoret har en så pass hög bemanning att samtliga uppdrag med säkerhet kan hanteras. Stadskontoret bedömer därför att frågan om en omdisponering och resursförstärkning på upphandlingsenheten bör utredas, så att alla upphandlingsuppdrag över direktupphandlingsgränsen kan omhändertas. En sådan utredning behöver även innefatta ett förslag till kommunbidragsväxling för dessa uppdrag.

Sammanfattning

Inkomna yttranden från nämnder och bolag visar på ett brett stöd för den föreslagna finansieringsmodellen. Mot bakgrund av de fördelar som modellen innebär och de bedömningar som beskrivits ovan, är förslaget att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner rapporten och fastslår kommunbidragsväxling och avgiftstabeller för 2027. Förslaget är även att kommunstyrelsen anmodar de nämnder som tillämpar internprissättning att justera sina prislistor mot bakgrund av att de avtalsadministrativa avgifterna upphör och att stadskontoret får i uppdrag att förhandla om alla avtal som har en avtalsadministrativ avgift. Dessutom föreslås stadskontoret få i uppdrag att utreda om samtliga upphandlingsuppdrag över direktupphandlingsgränsen skulle kunna hanteras av stadskontorets upphandlingsenhet och hur detta i så fall skulle kunna finansieras genom växling av kommunbidrag.

Ansvariga

Pamela Lindqvist Nämndsekreterare

Alma Hodzic Enhetschef

Jonas Rosenkvist Avdelningschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör

Försäljning av upphandlingstjänster

Utredning av finansieringslösningar för
stadskontorets upphandlingsenhet

Organisation/Förvaltning

Avdelning/Enhet

Upprättad

Version

Ansvarig

Stadskontoret

Ekonomiavdelningen

2026-04-08

1.0

Alma Hodzic

Innehållsförteckning

Uppdrag	4
Bakgrund	5
Upphandlingsenhetens uppdrag	5
Upphandlingsenhetens finansiering	6
Omvärldsanalys.....	7
Göteborgs stad	7
Stockholms stad	7
Lunds kommun	7
Helsingborgs stad	8
Ny modell för finansiering	8
Nuvarande modell; Avgiftsmodell med inslag av kommunbidrag...	8
Avgiftsmodellens fördelar.....	8
Avgiftsmodellens nackdelar	9
Förslag ny modell; Kommunbidragsfinansiering med inslag av avgift	10
Kommunbidragsmodellens fördelar	11
Kommunbidragsmodellens nackdelar	12
Slutsats	12
Förutsättningar.....	12
Sammanfattande analys och förslag.....	13
Genomförande och ekonomiska konsekvenser	13
Kommunbidragsfinansiering - nämnder	13
Avgiftsfinansiering ramavtal - bolag	14
Avgiftsfinansiering nämnds- och bolagsspecifika upphandlingar .	15

Uppdrag

I samband med beslut om budget 2023 beslutade kommunfullmäktige att ge kommunstyrelsen i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, inventera vilka modeller för internt köp och sälj som tillämpas i Malmö stad samt utvärdera ändamålsenligheten av sådana styrmodeller för staden som helhet.

Budgetuppdragets rapportering, som behandlades av kommunfullmäktige i maj 2024 (KF 2024-05-23 § 97), fastställer att köp och sälj som finansieringsmodell för kommuninterna tjänster i många fall kan vara ändamålsenlig, men att olika finansieringsmodeller passar olika väl för olika tjänster. Framför allt behöver avvägningar göras relaterat till prissättning och förhållningsregler relaterat till interna förhandlingar.

Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att föreslå gemensamma riktlinjer för intern prissättning. Ett förslag till sådana skickades ut på remiss till samtliga nämnder i juni 2025.

Kommunfullmäktige beslutade därefter att de föreslagna riktlinjerna, vilka anger att självkostnad ska vara huvudprincipen för samtliga interna köp-säljrelationer mellan stadens nämnder, ska gälla från och med 1 januari 2025.

Kommunfullmäktige beslutade också att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna att fullt ut tillämpa självkostnadsprissättning på området försäljning av upphandlingstjänster. Så här står det i rapporten om upphandlingstjänster:

“Ett område som skiljer sig från övriga flöden i sin struktur är finansieringen av stadskontorets upphandlingsenhets försäljning av upphandlingstjänster. Upphandlingsenheten erhåller kompensation för att agera biträde genom att en avtalsadministrativ avgift årligen debiteras den leverantör staden tecknat avtal med och som är ett resultat av genomförd upphandling. Avgiften är reglerad i respektive avtal som en procentuell andel av den intäkt leverantören får genom försäljning kopplat till avtalet. Ersättningen ska spegla den kostnad upphandlingsenheten har för att agera biträde och i någon mån motsvara vad det skulle kosta att anlita externt biträde. Leverantörerna

kompenaserar sig för avgiften genom att ta ut högre priser.”

Denna rapport är ett svar på kommunfullmäktiges uppdrag att utreda förutsättningarna att förändra finansieringsmodellen för stadens övergripande och strategiska inköps- och upphandlingsverksamhet – upphandlingsenheten på stadskontoret. Nedan beskrivs nuvarande finansieringsmodell med för- och nackdelar samt hur andra kommuner har valt att finansiera motsvarande verksamhet. Rapporten avslutas med en analys och ett förslag till ny finansieringsmodell.

Bakgrund

Upphandlingsenheten i Malmö stad, som är organiserad under kommunstyrelsen och stadskontorets ekonomiavdelning, etablerades formellt den 1 januari 2014. Detta datum markerar starten för en centraliserad och strukturerad upphandlingsfunktion inom Malmö stad, syftande till att effektivisera och samordna stadens inköps- och upphandlingsverksamhet.

Tidigare sorterade ansvaret för upphandling av kommunövergripande ramavtal under servicenämnden, och utgjorde liksom övriga verksamhetsområden på servicenämnden, en självfinansierad verksamhet. När upphandlingsenheten flyttades och etablerades på stadskontoret följde finansieringsmodellen med.

Upphandlingsenhetens uppdrag

Ansvaret för inköpsverksamheten i Malmö stad ligger hos varje nämnd och helägt bolag och avser samtliga moment i inköpsprocessen där upphandling är en del i processen. Inköpsarbetet och det nämndspecifika upphandlingsarbetet hos varje nämnd finansieras inom nämndernas ramar.

För att uppnå effektivitets- och kvalitetsvinster ligger dock ansvaret hos kommunstyrelsen att fatta beslut om allmänna och generella riktlinjer för inköpsverksamheten. Det operativa ansvaret för detta är organiserat till upphandlingsenheten på stadskontoret. Här finns också ett operativt och strategiskt ansvar att tillse att kommunövergripande inköpsbehov kan hanteras genom avrop från ramavtal.

Stadskontorets upphandlingsfunktion ansvarar för att kommunövergripande ramavtal upphandlas och att ramavtal tecknas inom samtliga

avtalsområden där inköpsbehoven är identiska och berör flera nämnder och helägda bolag, givet att inköpsvolymen är hög eller att inköpsbehovet behöver upphandlas stadsövergripande av taktiska eller strategiska skäl.

Kommunstyrelsen ska även tillse att nämnder och helägda bolag, genom stadskontorets upphandlingsfunktion alternativt genom extern upphandlingskonsult, kan ges biträde i upphandlingsprocesser och enskilda inköpsrelaterade frågor.

Utöver att upphandla, implementera, förvalta och följa upp stadsövergripande ramavtal samordnar upphandlingsenheten inköps- och upphandlingsrelaterade frågor övergripande i staden.

Upphandlingsenheten bistår stadens verksamheter med allmän rådgivning och information. Det kan också handla om stora projekt som att ta fram och implementera utbildningsinsatser och formulera olika typer av stödmaterial.

Upphandlingsenheten är också ansvarig för att ta fram relevanta policys och riktlinjer och besvara motioner och nämndinitiativ som rör inköpsrelaterade frågeställningar. Upphandlingsenheten skriver fram yttranden till departement och andra myndigheter och hanterar därutöver granskningsrapporter från revisionen, information till politiker, driver olika nätverk och deltar i olika nationella och internationella projekt.

Upphandlingsenhetens finansiering

Idag sker den huvudsakliga finansieringen av stadskontorets upphandlingsenhet genom en avgiftsmodell som innebär att en så kallad avtalsadministrativ avgift tas ut från avtalade leverantörer. Nivån på avgiften regleras i varje avtal och varierar mellan 0,4 till 3,5 % beroende på avtalets omfattning och komplexitet. Det finns enstaka avtal med en avgift på upp till 10%. Dessa avtal har som regel ett lägre ekonomiskt värde eller kan vara tidskrävande att genomföra trots lågt värde.

Avgiften ska i huvudsak motsvara beräknad omkostnad för det arbete som stadskontoret lägger i varje enskilt uppdrag. Motsvarande procentsats lägger leverantören sedan på vid prissättning av varor och tjänster, när dessa beställs av nämnder och helägda bolag inom Malmö stad. Nämnderna/bolagen betalar alltså en överskjutande del till varje leverantör för varje enskilt inköp. Kvartalsvis, och halvårsvis för avtal med lägre kontraktsvärde, inhämtas beställningsinformation från leverantörerna som baseras på fakturerade belopp. Upphandlingsenheten debiterar leverantörerna den avgift som beställningsinformationen ger vid handen.

Sedan 2022 har kommunstyrelsen tilldelats kommunbidrag för flera strategiska insatser. Dessa omfattar uppdraget att inrätta en uppföljningsfunktion med fokus på arbetsrättsliga villkor kopplat till stadens upphandlade leverantörer, införandet av ett nytt upphandlings- och avtalssystem, utredning kring införandet av ett analyssystem för att möjliggöra uppföljning av inköpsmönster och koldioxidutsläpp, samt sedan 2026 även uppdraget att öka beredskapsperspektiv kopplat till inköp.

Omvärldsanalys

I princip samtliga större svenska kommuner och regioner bedriver en central inköpsverksamhet som på olika sätt berör hela kommunens/regionens verksamhet. Finansieringsmodellerna ser olika ut, men det syns en trend som går från avgiftsfinansiering till anslagsfinansiering. Nedan beskrivs finansieringsmodellerna för fyra av kommunerna; två storstäder och två skånska kommuner.

Göteborgs stad

I Göteborgs stad har Nämnden för inköp och upphandling ansvar för stadens gemensamma inköpsprocess och ska vara Göteborgs stads inköpscentral för samtliga nämnder och vissa bolag. Nämnden är till största del finansierad av avgifter, baserad på de upphandlade ramavtalens omsättning. Kommunfullmäktige har beslutat om en avgift motsvarande 1,2 % på samtliga ramavtal, oavsett kontraktsvärde. Nämnden har även kommunbidragsfinansiering för vissa tjänster, intäkt från försäljning av tilläggstjänster samt avgifter i sin roll som tjänsteleverantör.

Stockholms stad

I Stockholms stad är upphandlings- och inköpscentralen placerad på servicenämnden. Nämnden får anslagsfinansiering från kommunstyrelsen för genomförande av upphandling av kommunövergripande ramavtal, avtalsförhandling samt inköpssupport. Kommunstyrelsen får i sin tur viss ersättning från bolagskoncernen, för det centrala upphandlingsuppdraget. Utöver detta kan servicenämnden även utföra uppdrag åt enskilda nämnder och bolag, mot avgift.

Lunds kommun

I Lunds kommun finns den centrala upphandlings- och inköpsverksamheten organiserad, liksom i Malmö stad, på ekonomiavdelningen inom kommunkontoret. Verksamheten hade också under många år en

avgiftsbaserad finansieringsmodell som liknar Malmös. För alla kommunövergripande ramavtal togs en "bonus-kick-back" om 1,8 % ut. Denna modell har nu gradvis fasats ut och ersatts av kommunbidragsfinansiering och kommunbidrag väntas finansiera hela verksamheten år 2027.

Helsingborgs stad

I Helsingborgs stad är grundfinansieringen för den centrala upphandlingsverksamheten kommunbidrag. Bolagen kan utan kostnad vara med i genomförda upphandlingar, men de får förvalta avtalen själva. Om upphandlingar genomförs enbart för ett enskilt bolags räkning, faktureras bolaget för arbetet.

Ny modell för finansiering

Det finns flera möjliga sätt att finansiera upphandlingsenhetens arbete. En genomlysning har gjorts och den modell som bedöms svara bäst mot uppdraget presenteras nedan. För- och nackdelar med nuvarande modell samt den föreslagna modellen beskrivs liksom de insatser som krävs vid ett eventuellt genomförande av den föreslagna modellen.

Nuvarande modell; Avgiftsmodell med inslag av kommunbidrag

Avgiften finansierar idag såväl ramavtalsupphandlingsverksamheten som enhetens arbete enligt kommunstyrelsens styrnings-, samordnings- och uppsiktsplikt inom inköpsområdet. Kommunbidraget på nio (9) mkr avser den nyligen inrättade uppföljningsfunktionen med inriktning på arbetsrättsliga villkor i stadens avtal, fördjupat arbete med försörjningsberedskap, uppdraget att införa ett upphandlings- och avtalssystem samt att se över förutsättningarna för ett inköpsanalyssystem.

Avgiftsmodellens fördelar

Den nuvarande modellens främsta företräde ligger i att den medför att kostnaden för upphandlingsenhetens verksamhet fördelas proportionerligt på de avropande verksamheterna utifrån hur mycket de handlat på de stadsövergripande ramavtalen.

Avgiftsmodellen är väl spridd bland upphandlande myndigheter i Sverige och är väl inarbetad och känd hos nämnder och bolag liksom hos frekvent

upphandlade leverantörer, vilket gör att det finns en förankring kring avgiftsmodellen.

Avgiftsmodellens nackdelar

Kopplingen mellan avgifterna och upphandlingsenhetens arbete med upphandling av kommunövergripande ramavtal är i viss mån tydlig. Däremot är det mindre tydligt hur förhållandet ser ut mellan upphandlingsenhetens uppdrag kopplat till kommunstyrelsens ansvar för styrning, samordning och uppsikt. Det saknas i detta avseende en transparens och tydlighet, vilket i sig kan bidra till brist på tillit.

Avgiftsmodellen bygger på att en viss procentandel av inköpsvolymen blir en intäkt för den som ansvarar för avtalet. Avgiften beräknas på avtalens omsättning, det vill säga hur mycket inköp som gjorts inom ramen för avtalet. Detta ger en omvänd affärslogik genom att ett avtal med högre priser eller med högre omsättning genererar en högre intäkt för avtalsansvarig verksamhet. Även om detta i praktiken inte påverkar upphandlingarna eller försämrar avtalsvillkoren, är det en omständighet som försvårar samtalet mellan upphandlingsenheten och verksamheten. Det riskerar även att skapa misstro och att försämma tilliten mellan inblandade parter.

Då avgiftsnivån är inskriven i avtal som har en normal löptid på fyra år, tar det cirka fem (5) år innan avgiftsnivån gett full utdelning. Upphandlingsenheten har cirka 300 aktiva avtal och en ökning eller minskning av intäkter genom avgiftsmodellen får en mycket lång utfallstid i jämförelse med de årliga justeringar som görs för verksamheter som får kommunbidrag. Det finns således en ekonomisk tröghet och oförutsägbarhet inbyggd i modellen.

Modellen innebär även begränsade möjligheter att säkerställa tillförlitliga uppgifter om respektive avtals omsättning eftersom staden saknar ett systemstöd för detta ändamål. Beräkningen av den avtalsadministrativa avgiftens storlek baseras huvudsakligen på uppgifter från leverantörerna om gjorda inköp kopplat till varje specifikt avtal.

Genom den nuvarande modellen fungerar staden i praktiken som en bank där leverantörer tillåts föfoga över medel från staden utan att debiteras ränta och återbetalar medlen vid ett senare tillfälle. Det innebär att staden löpande går miste om ränta på utestående belopp.

En nackdel rör de volymförändringar och prisförändringar som uppstår och som påverkar utfallet på avgiften. Volymförändringar och större prisförändringar på grund av exempelvis hög inflation ger en påverkan på utfallet som inte kan styras eller fullt ut prognostiseras. Volymförändringar påverkas av verksamhetsförändringar, förändringar i behov eller förändrat beteende hos köpare. Exempel på händelser de senaste åren som påverkat utfallet är pandemin, med stora förändringar i såväl inköp som prisnivåer samt den ökade inflationen under de senaste åren. Gemensamt för dessa förändringar är att dessa faktorer sker utanför stadens kontroll. Det är därför svårt att prognostisera och innebär därför en osäkerhet kring hur stor avgiftsintäkten kommer att bli varje budgetår.

En annan nackdel berör skolverksamheten som betalar ut ersättningar till fristående aktörer baserat på den egna verksamhetens kostnader. Då de avtalsadministrativa avgifterna inte redovisas separat utan är inbakade i priserna på inköpta varor och tjänster från leverantörerna, så bokförs dessa inte på korrekt sätt i kommunens redovisning. Den avtalsadministrativa avgiften är en administrativ kostnad för nämnderna och ska inte ingå i beräkningsunderlaget till friskolor, då dessa redan får en administrativ schablon om 3 % på sina ersättningar från kommunen.

Ytterligare en nackdel rör den administration som finns knuten till avgiftsmodellen för såväl leverantörer som stadskontoret. För leverantörerna skulle ett avskaffande av avgiftsmodellen medföra att administrationen minskar betydligt, även om leverantörer även fortsättningsvis behöver lämna in volymredovisningar för andra syften. För stadskontoret skulle ett avskaffande av avgiftsmodellen möjliggöra en mer effektiv användning av befintliga resurser.

Slutligen bör nämnas att staden riskerar att inte få ersättning i det fall en leverantör försätts i konkurs och har en utestående skuld till staden.

Förslag ny modell; Kommunbidragsfinansiering med inslag av avgift

Den finansieringsmodell som föreslås ersätta dagens modell innebär att kommunövergripande avtal (ramavtal) samt den övergripande verksamhet som riktar sig till stadens nämnder finansieras genom kommunbidrag.

Upphandlingar som är specifika för en enskild nämnd eller ett enskilt bolag föreslås debiteras separat och inte ingå i kommunbidragsväxlingen. Detta

eftersom upphandlingsenheten på stadskontoret i nuläget, inte är dimensionerade att biträda alla nämnder och helägda bolag i deras upphandlingar. Om upphandlingsenheten har möjlighet att bistå i enskilda ärenden ska den avgift som respektive nämnd och bolag debiteras utgå från faktiska kostnader som är hänförliga till respektive uppdrag. Här föreslås fasta avgifter för de mest frekventa uppdragen, vilka baseras på historiska data kring beräknad tidsåtgång för standarduppdrag (se bilaga 1).

Enligt principen om konkurrensneutralitet i kommunallagen ska ett kommunalt bolag behandlas som en fristående enhet och inte ha fördelar som snedvrider konkurrensen gentemot privata företag. Det innebär att om kommunen tillhandahåller tjänster till sitt bolag, så måste detta ske på marknadsmässiga villkor. Därmed är det inte möjligt att tillhandahålla ramavtalsupphandlingar till bolagen kostnadsfritt utan en avgift måste således tas ut, förslagsvis årlig.

Avgiften för de helägda bolagen baseras på en analys av den historiska användningen av ramavtal. I analysen beaktas bland annat tidigare nyttjandegrad, avtalens omfattning samt identifierade användningsmönster. Med utgångspunkt i denna historik görs även en bedömning av det framtida behovet och det förväntade nyttjandet av ramavtal. Avgiftsmodellen inkluderar därutöver principer för årlig uppräknings, tillämpning av maxtak samt fast avgift (se bilaga 1).

Kommunbidragsmodellens fördelar

En utfasning av avgiftsmodellen löser ut samtliga nackdelar och problem som är knutna till modellen.

Den föreslagna modellen ger en hög förutsägbarhet mellan kostnad och intäkt och en möjlighet för kommunfullmäktige att öka eller minska kommunstyrelsens verksamhet. Kommunfullmäktige har följaktligen i detta alternativ en möjlighet att justera uppdrag och anpassa kommunstyrelsens ekonomiska resurser och kostnader i motsvarande grad.

Enligt stadens riktlinjer för inköp och upphandling är nämnderna skyldiga att säkra att inköp sker från de kommunövergripande ramavtal som ingåtts. Det är en fördel att finansieringen inte är beroende av nämndernas faktiska avrop utan i stället baseras på det uppdrag att tillhandahålla stadsövergripande ramavtal som upphandlingsenheten har, enligt nuvarande inköbspolicy och tillhörande riktlinjer.

Det är positivt att eventuella kundförluster som kan uppstå när leverantörer går i konkurs inte drabbar staden. Det bedöms också vara positivt att staden eliminerar risken att avgiften som debiteras leverantörer inte är korrekt i den händelse den omsättning som redovisats av leverantörerna är felaktig. Det är också till stadens fördel att ränteintäkter inte går förlorade med anledning av att leverantörer debiteras avgift först efter att inköpen genomförts.

Kommunbidragsmodellens nackdelar

Kommunens helägda bolag har möjlighet att ansluta sig till de ramavtal som upphandlingsenheten tecknar. Dock måste kommunens tillhandahållande av tjänster till sina bolag ske på marknadsmässiga villkor, varför bolagen enligt detta förslag behöver betala en avgift för de tjänster som upphandlingsenheten tillhandahåller bolagen. För de helägda bolagen krävs en separat lösning, där såväl upphandlingsenhetens verksamhet med ramavtalsupphandlingar som rollen att leda och driva stadens strategiska arbete med inköp behöver finansieras via en avgift. Denna lösning är nödvändig eftersom bolagen inte har kommunbidrag. Även om det finns en tydlig förklaring till varför bolagen behöver betala en årlig avgift kan det möjligen uppfattas som en nackdel.

I motsats till avgiftsmodellen innebär en kommunbidragsfinansiering att det inte finns en följsamhet i de eventuella förändringarna i avropen som kan ske över tid. Detta skulle potentiellt sett kunna vara en nackdel även om det historiskt sett har visat sig att inköpsmönster hos nämnderna inte skiljer sig nämnvärt åt, sett över tid. De flesta verksamheter är relativt statiska och behöver göra ungefär samma typ av inköp och i samma mängd fortlöpande.

Slutsats

Förutsättningar

Upphandlingsenhetens verksamhet regleras i den inköspolicy som är antagen av kommunfullmäktige och regleras mer explicit i de riktlinjer för inköpsverksamheten som är antagna av kommunstyrelsen. Uppdraget kan sammanfattas i att upphandlingsenheten ska verkställa kommunstyrelsens uppdrag att hantera generella strategiska frågor som rör hela Malmö stads inköpsverksamhet på en kommunövergripande nivå. Uppdraget inbegriper även de helägda bolagen. En avgörande del av det strategiska uppdraget

är att tillhandahålla stadsövergripande ramavtal som samtliga nämnder ska avropa ifrån. De helägda bolagen ska erbjudas att nyttja alla ramavtal. De tjänster som uppdraget innefattar är således inte möjliga att välja bort för stadens nämnder och bolag.

Sammanfattande analys och förslag

Det bedöms ge positiva effekter om man kan öka graden av transparens, förutsägbarhet och tydlighet i styrning och resurstilldelning rent generellt. Detta kan bidra till ökad tillit som i sin tur förväntas bidra till bättre samarbete och effektivare verksamhet. Nuvarande modell är otydlig – det saknas en uppenbar koppling mellan kostnad och resultat för tjänster som inte är valbara.

Den föreslagna modellen med kommunbidragsfinansiering med inslag av avgifter, bedöms vara mest ändamålsenlig utifrån rådande förutsättningar och målbild. Modellen innebär att kommunövergripande avtal (ramavtal) finansieras genom en kommunbidragsväxling, medan upphandlingar som är specifika för en nämnd eller ett helägt bolag debiteras utifrån de faktiska kostnader för utförande av tjänsten som är hänförliga till respektive uppdrag. För stadens helägda bolag tas därutöver en årlig avgift ut för att finansiera möjligheten att ansluta sig till de kommunövergripande ramavtalen.

Genomförande och ekonomiska konsekvenser

Kommunbidragsfinansiering - nämnder

En övergång till kommunbidragsfinansiering innebär att nuvarande finansiering via avtalsadministrativa avgifter ersätts med kommunbidrag. Detta genomförs genom en omfördelning av kommunbidrag från nämnderna till kommunstyrelsen. Stadskontoret får ett utökat kommunbidrag och nämnderna får ett minskat kommunbidrag som motsvarar de minskade kostnader för inköp som uppstår när den avtalsadministrativa avgiften tas bort. Förslaget är att förändringen genomförs i samband med ett nytt budgetår. Samtidigt övergår de helägda bolagen till att i stället debiteras en årlig avgift.

Förändringen innebär en mer stabil och förutsägbar finansiering, eftersom intäkterna inte längre påverkas av variationer i upphandlingsvolymen eller

graden av avtalsanvändning. Modellen skapar därmed bättre planeringsförutsättningar.

Sammantaget bedöms de ekonomiska konsekvenserna av förändringen vara neutrala för nämnder och bolag, såväl vid införandet som över tid. För de nämnder som ersätter fristående huvudmän kan dock förändringen innebära en ekonomiskt positiv effekt, genom att ersättningsnivåerna bör minska när tidigare avtalsadministrativa avgifter inte längre ingår i underlaget.

För nämnderna innebär modellen en pedagogisk utmaning, då en minskning av kommunbidraget behöver tydliggöras som en motsvarande minskning av kostnader till följd av att de avtalsadministrativa avgifterna tas bort. Det är därför viktigt att förändringen kommuniceras tydligt i budget- och uppföljningsprocessen.

Övergången kräver att den avtalsadministrativa avgiften förhandlas bort i befintliga avtal. Leverantörerna ska i samband med detta justera sina priser i motsvarande mån, vilket möjliggör en i huvudsak kostnadsneutral övergång. Möjligheten att revidera avgiften är redan reglerad i samtliga avtal. Vid förhandling med aktuella leverantörer kommer nya priser att kontrolleras och verifieras av stadskontoret. Uppföljning av priser och andra villkor i avtal sker därefter löpande i vanlig ordning.

Förslaget till kommunbidragsväxling baseras på ett genomsnitt av genomförda avrop under tre år på de kommunövergripande ramavtal som var aktuella under beräkningsperioden. Beräkningsmetoden beskrivs i bilaga 1.

I beräkningarna har hänsyn tagits till den internfakturerings som sker av servicenämnden och delar av hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Ambitionen med beräkningarna har varit att uppnå så hög träffsäkerhet som möjligt med en rimlig resursinsats.

Avgiftsfinansiering ramavtal - bolag

De helägda bolagen föreslås finansiera sitt deltagande i de kommunövergripande ramavtalen genom att betala en fast årlig avgift enligt beskrivningen ovan och i bilaga 1.

Avgiftsfinansiering nämnds- och bolagsspecifika upphandlingar

Den rörliga avgiften som upphandlingsenheten redan idag debiterar nämnder och bolag vid nämnds- och bolagsspecifika uppdrag baseras på självkostnad. Ersättning sker genom att fasta belopp debiteras för olika typer av stöd. Uppdragen rör enstegsupphandlingar eller flerstegsupphandlingar av varor, tjänster eller IT-system. Annan typ av stöd debiteras med utgångspunkt från självkostnadsprincipen och efter diskussion mellan stadskontoret och beställande nämnd eller bolag.

Denna modell föreslås vara dominerande för specifika uppdrag framgent, vilket innebär att uppdrag som görs åt en enskild nämnd eller helägt bolag inte längre ska finansieras genom avgift reglerad i avtal.

Detta förslag föreslås remitteras till samtliga nämnder och helägda bolag, med krav om svar senast sista juni 2026. Förslaget är att den nya finansieringsmodellen träder i kraft från och med budgetåret 2027.

Den föreslagna förändringen kräver att upphandlingsenheten får i uppdrag att förhandla om alla avtal som har en avtalsklausul avseende avtalsadministrativ avgift så att klausulen tas bort och avtalade priser justeras i paritet med den kostnadssänkning förändringen innebär för berörda leverantörer, från och med år 2027.

Nämnder som tillämpar internprissättning föreslås få i uppdrag att justera sina prislistor mot bakgrund av att de avtalsadministrativa avgifterna upphör, i den mån de interna priserna påverkas av förändringen.